

GSF-UYGU05 PORTFOLYO DEĞERLENDİRME

Portfolyo seçkisi, gelişim, bütünlük ve değerlendirme esasları

Belge kodu	GSF-UYGU05	Belge niteliği	Açıklama, uygulama ve değerlendirme esasları
Belgenin işlevi. Bu belge, bir klasörde biriken bütün çalışmaları veya tek bir güçlü ürünü puanlamaz; belirli amaç ve dönem için seçilmiş çalışmaların gelişim, çeşitlilik, bütünlük, öz değerlendirme ve profesyonel sunum kanıtlarını tanımlar.			

1. AMAÇ

Portfolyo değerlendirmesi; öğrencinin belirli bir ders, dönem veya gelişim evresinde ürettiği çalışmalar arasından amaca uygun bir seçki oluşturduğu; çalışma örnekleri, süreç kanıtları, açıklamalar ve öz değerlendirme aracılığıyla teknik, kavramsal, sanatsal/tasarımsal ve mesleki gelişimini bütüncül biçimde ortaya koyduğu değerlendirme yöntemidir. Portfolyo, bütün ürünlerin sırasız biçimde toplandığı bir arşiv değildir.

Güzel Sanatlar Fakültesinde portfolyo; öğrencinin üretim çeşitliliğini ve derinliğini, çalışmalar arasındaki ilişkiyi, zaman içindeki gelişimi, bireysel sanat/tasarım dilini, teknik yeterliği, seçme ve düzenleme becerisini, eleştirel öz değerlendirmesini ve profesyonel sunum hazırlığını değerlendirmeye imkân verir. Tek bir 'en iyi iş', seçkinin geri kalanındaki eksikleri tek başına telafi etmez.

2. KAPSAM

Bu belge, seçilmiş bir çalışma bütününe gelişim ve sunum kanıtı olarak değerlendirildiği aşağıdaki uygulamalarda kullanılabilir:

- Uygulamalı ders ve atölyelerde dönem içi veya dönem sonu portfolyoları,
- Tasarım stüdyosu, proje, fotoğraf, film ve dijital sanat seçkileri,
- Basılı, fiziksel, dijital veya karma portfolyo sunumları,
- Akademik gelişim, yeterlik ve mezuniyet öncesi mesleki hazırlık dosyaları,
- Bireysel veya jüri tarafından yürütülen portfolyo değerlendirmeleri.

GSF-UYGU05, seçkinin kapsamı, gelişim çizgisi ve bütünlüğünü ölçer. Tek bir nihai ürün GSF-UYGU02; dönem boyunca atölye süreci GSF-UYGU01; süreç, ürün ve genel atölye başarısının dönem sonu bütünleşmesi GSF-UYGU07; mezuniyet projesinin araştırma, üretim, sunum ve savunma bütünü GSF-UYGU08 ile değerlendirilir. Portfolyo jüriyle puanlanıyorsa GSF-UYGU03'teki çoklu değerlendirici esasları ayrıca uygulanır.

3. DEĞERLENDİRME ESASLARI

Ölçüt	Açıklama
Portfolyonun niteliği	Belirli amaç ve dönem için seçilmiş çalışma örnekleri, süreç kanıtları, açıklamalar ve öz değerlendirmeden oluşan yapılandırılmış bir bütündür.
Portfolyo yönergesi	Amaç, kapsanan dönem, zorunlu işler, asgari/azami çalışma sayısı, seçilebilir örnekler, açıklama ve teslim biçimi önceden tanımlanır.
Portfolyo türü	Basılı, fiziksel, dijital veya karma olabilir; ortam yalnızca sunum aracı olarak değil, erişim, sıra, ölçek ve inceleme koşullarıyla birlikte belirlenir.
Temel boyutlar	Seçimin amaca uygunluğu; çeşitlilik ve derinlik; gelişim; kavramsal/biçimsel bütünlük; teknik yeterlik; özgün dil; öz değerlendirme ve profesyonel sunum boyutları kullanılır.
Eser ve bütün ilişkisi	Her çalışmanın niteliği ile seçkinin genel tutarlılığı ayrı incelenir; bir güçlü veya zayıf iş portfolyonun tamamını tek başına belirlemez.
Ölçüt ve ağırlıklar	Her boyutun göstergesi ve azami puanı portfolyo hazırlığı başlamadan önce açıklanır; jüri varsa her üye aynı rubriği kullanır.
Portfolyo puanı	Ölçütlerden alınan toplam 100 üzerinden ham portfolyo puanını oluşturur; ders başarı/harf notu ayrıca belirlenir.

4. PORTFOLYO HAZIRLAMA İLKELERİ

Portfolyo görevi hazırlanır ve seçki oluşturulurken aşağıdaki ilkeler birlikte gözetilir:

- **Amaç ve hedef kitle:** Portfolyonun ders başarısı, gelişim izleme, mesleki hazırlık veya başka hangi amaçla ve kim tarafından inceleneceği öğrenciye açıklanır.
- **Seçki ölçütü:** Zorunlu temel çalışmalar ile öğrencinin seçebileceği işler ayrılır; seçimin yalnızca en yüksek notlu ürünlerden değil gelişim, çeşitlilik ve düşünsel ilişkiyi gösterecek örneklerden yapılması beklenir.
- **Kapsam dengesi:** Asgari/azami iş sayısı, tür, dönem ve teknik dağılım belirlenir; gereksiz kalabalık yerine her parçanın portfolyo amacına katkısı aranır.
- **Süreç ve gelişim:** İlk deneme, revizyon, alternatif çözüm ve sonuç işlerinden uygun örnekler seçilerek öğrencinin zaman içindeki karar ve gelişim çizgisi görünür kılınır.
- **Açıklama ve üstveri:** Her iş için başlık, tarih, teknik/malzeme, boyut/süre, ders/proje bağlamı ve öğrencinin rolü; gerektiğinde kısa kavramsal açıklama verilir.
- **Öz değerlendirme:** Öğrenci, seçki gerekçesini, gelişimini, güçlü yönlerini, karşılaştığı sorunları ve bir sonraki hedefini kanıtlarla ilişkilendiren kısa yansıtıcı metin hazırlar.
- **Dijital ve fiziksel standart:** Dosya türü, çözünürlük, renk, video/ses oynatımı, bağlantı erişimi, sayfa/iş sırası, etiketleme, fiziksel koruma ve teslim koşulları açıklanır.
- **Etik ve özgünlük:** Kaynaklar, ortak üretimde rol, hazır varlık, dış hizmet, üretken yapay zekâ ve başkasına ait görsel/işlerin izin ve beyan koşulları portfolyoda görünür kılınır.

5. DEĞERLENDİRME İLKELERİ

Portfolyo, çalışmalar ile seçkinin oluşturduğu bütün birlikte incelenerek değerlendirilir:

- **Seçimin amaca uygunluğu:** Her çalışmanın portfolyo amacı, öğrenme çıktısı ve hedef kitleyle ilişkisi; neden seçildiğini gösterebilme düzeyi değerlendirilir.
- **Çeşitlilik ve derinlik:** Farklı problem, teknik veya yaklaşımı deneme genişliği ile seçilen alanlarda ayrıntılı ve nitelikli gelişim birlikte gözetilir; çeşitlilik yalnız iş sayısı değildir.
- **Gelişim çizgisi:** Başlangıç, deneme, geri bildirim, revizyon ve sonuç örnekleri arasındaki ilerleme; öğrencinin kararlarını açıklayabilmesi değerlendirilir.
- **Kavramsal ve biçimsel bütünlük:** Çalışmaların ortak soru, tema, sanat/tasarım dili veya gelişim amacı çevresinde anlamlı ilişki kurması; sıralama ve geçişlerin bu ilişkiyi desteklemesi incelenir.
- **Teknik yeterlik:** Portfolyo genelinde ilgili araç, malzeme ve yöntemlerin kontrollü, amaca uygun ve gelişen kullanımı değerlendirilir.
- **Özgün dil ve problem çözme:** Öğrencinin kaynakları dönüştürme, kendi yaklaşımını geliştirme ve farklı çalışmalarda tutarlı ama tekrar etmeyen çözümler üretme düzeyi gözetilir.
- **Öz değerlendirme:** Yansıtıcı metnin yalnızca olumlu beyan içermemesi; belirli iş ve süreç kanıtları üzerinden güçlü yön, sınırlılık ve gerçekçi gelişim hedefi kurması değerlendirilir.
- **Sunum ve erişilebilirlik:** Seçkinin okunabilir, gezilebilir, teknik olarak işler, doğru etiketlenmiş ve hedef kitleye uygun biçimde sunulması değerlendirilir; grafik gösteriş eser niteliğinin yerine geçmez.

6. UYGULAMA NOTLARI

Bu bölüm, portfolyo yönergesinin duyurulması, seçkinin güvenilir biçimde incelenmesi, geri bildirim ve arşivleme esaslarını açıklar.

6.1. Hazırlık ve teslim öncesi

- Portfolyonun amacı, kapsadığı dönem, zorunlu ve seçmeli parçalar, iş sayısı, açıklama/öz değerlendirme, format, teslim tarihi, ölçütler ve ağırlıklar önceden duyurulur.
- Dijital şablon veya fiziksel sunum standardı verilecekse öğrencinin sanat/tasarım kararını gereksiz yere sınırlamadan eşit inceleme koşulu sağlayacak biçimde düzenlenir.
- Bağlantı, video, ses, font, dosya ve görüntülerin açılabilirliği; fiziksel işlerin sırası, etiketi ve güvenliği teslimden önce kontrol edilir.

6.2. Değerlendirme ve geri bildirim

- Değerlendirici önce portfolyonun bütünü, sonra seçilmiş işleri ve süreç kanıtlarını ölçüt bazında inceler; ilk veya en gösterişli işe dayalı karar vermez.
- Geri bildirim, seçimin kapsamı, gelişim çizgisi, teknik/kavramsal yeterlik, öz değerlendirme ve sunum için ayrı güçlü yön ve geliştirme alanı gösterir.
- Jüri kullanılıyorsa üyeler ortak rubrikle bağımsız puan verir; nihai puan ve belirgin farkların ele alınması önceden açıklanmış yöntemle göre yürütülür.

6.3. Belgelendirme, arşiv ve itiraz

- Portfolyo yönergesi, teslim edilen portfolyo veya değişmez kopyası, eser listesi/üstveri, öz değerlendirme, rubrik, ölçüt puanları ve geri bildirim arşivlenir.
- Dijital portfolyoda sonradan değişebilen bağlantı yerine değerlendirme anındaki sürümü doğrulayacak PDF, dışa aktarım veya tarihli erişim kaydı saklanır.
- Not itirazında tek bir eserin puanı değil, seçki ölçütleri, eser-bütün ilişkisi, ölçüt bazlı puanlar ve varsa jüri birleştirme hesabı birlikte incelenir.

Temel ilke. Portfolyo, çalışmaların depolandığı bir klasör değil; öğrencinin neyi, neden seçtiğini ve zaman içinde nasıl geliştiğini teknik, kavramsal, etik ve yansıtıcı kanıtlarla kurduğu amaçlı bir bütündür.